

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 300/06-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. októbra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., P., právne zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Obo 208/04 z 21. septembra 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. októbra 2004 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., P. (ďalej len „sťažovateľka“), právne zastúpenej advokátom JUDr. M. M., B., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), porušenie práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ústavy a základného práva pokojne užívať majetok zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obo 208/04 z 21. septembra 2004 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a pripojených dokladov vyplýva, že sťažovateľka bola veriteľom obchodnej spoločnosti B., s. r. o. v likvidácii, B. Ako navrhovateľka v 2. rade podala 5. decembra 2003 Krajskému súdu v Bratislave návrh na vyhlásenie konkurzu tejto obchodnej spoločnosti. Krajský súd ako súd prvého stupňa však uznesením č. k. 5 K 68/03-23 zo 4. mája 2004 rozhodol tak, že návrh na vyhlásenie konkurzu zamietol a o trovách rozhodol tak, že účastníkom nepriznal náhradu trov konania, predbežnému správcovi priznal odmenu vo výške 10 000 Sk a navrhovateľom vrátil zvyšok preddavku na úhradu predbežného správcu. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, ktorým žiadala napadnuté uznesenie zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa, eventuálne zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že sa vyhlási konkurz na majetok dlžníka B., s. r. o., v likvidácii. Najvyšší súd ako odvolací súd rozhodol 21. septembra 2004 bez nariadenia pojednávania uznesením sp. zn. 5 Obo 208/04 tak, že napadnuté rozhodnutie potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Stotožnil sa so závermi prvostupňového súdu ako aj so závermi predbežného správcu ohľadom zisťovania majetku potrebného na trovy konkurzného konania. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 26. októbra 2004 dovolanie, avšak sťažovateľka v súlade „s ustanovením § 53 ods. 2 Zák. č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov žiada Ústavný súd SR, aby sťažnosť (...) neodmietol pre nedostatok právomoci Ústavného súdu SR, nakoľko v danej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Prípustnosť dovolania v konkurzných veciach vygenerovala judikatúra ústavného súdu, avšak vzhľadom na existenciu dvoch rozhodnutí nemožno hovoriť o jej ustálenosti, a to aj z tohto dôvodu, že o prípustnosti dovolania pri zamietnutí konkurzu pre nedostatok majetku ešte súd nerozhodoval. Ďalším dôvodom hodným osobitného zreteľa je to, že z doterajšieho štádia dovolacieho konania nie je zrejmé, či odvolací súd posúdi dovolanie ako prípustné, a preto navrhujeme, aby Ústavný súd SR rozhodol o našej sťažnosti až po rozhodnutí dovolacieho súdu“.

Sťažovateľka porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, resp. na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odôvodnila najmä tým, že „*namietaným postupom súdu všeobecných súdov nám bola odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko ako riadneho účastníka konania nás súd prvého stupňa nevyzval na úhradu preddavku na trovy konkurzného konania, a tak zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku potrebného na trovy konkurzného konania. Máme za to, že týmto postupom nám bola odňatá možnosť konať pred súdom, a to minimálne z toho dôvodu, že ako veriteľ dlžníka nemôžeme odporovať právnym úkonom dlžníka z titulu odporovateľnosti osobitne upravenej v ustanoveniach ZKV (...). Túto odporovateľnosť by sme mohli úspešne uplatniť len v konkurznom konaní. Máme značne obmedzenú možnosť posúdiť dlžníkove právne úkony a obchodné knihy z hľadiska vyvodenia prípadnej zodpovednosti za škodu*“.

Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho považuje sťažovateľka aj za arbitrárne. Podľa názoru sťažovateľky „*je zrejmé, že odôvodnenie odvolacieho súdu možno považovať za arbitrárne resp. za zjavne neodôvodnené, a to v časti, v ktorej odvolací súd vyslovil právnu irelevantnosť námietok odvolateľa, ohľadom zloženia preddavku. Súčasne boli týmto rozhodnutím porušené označené práva a slobody garantované Ústavou SR a Dohovorom.*

Arbitrárnosť spočíva najmä v tom, že kým odvolateľ výslovne vytykal súdu prvého stupňa, že ho ako účastníka konania nevyzval na úhradu trov konkurzného konania (...), tak odvolací súd našu námietku posúdil v tom smere, že sme namietali nezaplatenie preddavku na odmenu predbežného správcu (...)“.

Najvyššiemu súdu sťažovateľka vytykala aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces garantované čl. 6 ods. 1 dohovoru, „*ktorý sa vôbec nevysporiadal s námietkou nezloženia preddavku na trovy konkurzného konania, ako aj s námietkou odvolateľa, že majetok postačuje minimálne na trovy konkurzného konania, porušenie práva na kontradiktórne súdne konanie, nakoľko odvolací súd pred rozhodnutím vo veci neoboznámil odvolateľa s dôvodmi, ktoré uvádzal dlžník, predbežný správca, a navrhovateľ v I. rade a v podstate sa s nimi pri rozhodovaní o odvolaní stotožnil (v tejto súvislosti namietame aj čl. 48 ods. 2 Ústavy SR), porušenie práva na verejné súdne konanie, nakoľko aj keď v danej veci je prípustné, aby súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, podľa nášho názoru, bolo v danej veci potrebné a vhodné nariadiť ústne pojednávanie*“.

Porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľka odôvodnila najmä tým, že *«na základe uznesenia o zamietnutí konkurzu pre nedostatok majetku môže dlžník požiadať o výmaz z obchodného registra, a to bez súhlasu správcu dane (...), čím dôjde k zániku spoločnosti, a teda spoločnosť nebude spôsobilým subjektom práv a povinností.*

Navyše je potrebné poznamenať, že „uznesenie o zamietnutí konkurzu pre nemajetnosť je „bránou k výmazu spoločnosti“, a tým aj k jej zániku, čoho dôsledkom je, že zanikne spoločnosť bez právneho nástupcu, a tým dôjde aj k zániku našej pohľadávky, ktorú ako veriteľ evidujeme voči dlžníkovi. Takýto postup nám znemožní účinne namietať aj odporovateľnosť upravenú v ustanoveniach Občianskeho zákonníka, a to jednak z dôvodu zániku obligácie, ako i z dôvodu toho, že voči dlžníkovi nebudeme mať možnosť získať exekučný titul, ktorý je základným predpokladom pre vyslovenie odporovateľnosti právnych úkonov (...)».

Na základe uvedených podstatných skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa P. s. r. o. podľa čl. 20, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, spis. zn. 5 Obo 208/2004 zo dňa 21. 09. 2004 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

2. Zrušuje sa v plnom rozsahu Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, spis. č. 5 Obo 208/2004 zo dňa 21. 09. 2004 a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi P. s. r. o. do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet advokáta JUDr. M. M., B.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z petitu sťažnosti vyplýva, že predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 208/04 z 21. septembra 2004 bolo porušené jej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, resp. na prístup k súdu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, právo vlastniť majetok zaručené v čl. 20 ústavy a základné právo pokojne užívať majetok zaručené v čl. 1 dodatkového protokolu.

Podstatou námietok sťažovateľky bolo, „že konaním Najvyššieho súdu SR bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, a uplatňovať svoje práva v konkurznom konaní, najmä právo odporovať právnym úkonom“.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd

pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 208/04 z 21. septembra 2004 včas dovolanie, pričom z procesnej opatrnosti podala aj túto ústavnú sťažnosť pre prípad, že by jej dovolanie nebolo prípustné a preto navrhla „aby Ústavný súd SR rozhodol o našej sťažnosti až po rozhodnutí dovolacieho súdu“.

Podľa zistenia ústavného súdu najvyšší súd 25. mája 2006 rozsudkom sp. zn. 10 Obdo V 105/04 rozhodol v súvisiacom dovolacom konaní tak, že uznesenie sp. zn. 5 Obo 208/04 z 21. septembra 2004 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Vzhľadom na to, že predmetné dovolanie sťažovateľky posúdil najvyšší súd ako prípustné a v dovolacom konaní poskytol ochranu označeným základným právam, ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2006